

Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014

1.peatükk

Sissejuhatus

Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 koostamise eesmärgist ja vajalikkusest

Eesti Vabariigis on tehtud erinevaid katseid hakata süsteemselt ja koordineeritult tegelema Ida-Viru maakonna probleemidega.

Ida-Virumaa on rahvaarvu suuruselt teine maakond Eestis.

Ida-Virumaal elab 165 653 elanikku. Nendest 120 365 isikul on emakeeleks vene keel, 22 694 emakeeleks on eesti keel ning 3461 isikul muu keel. 19 133 isiku kohta andmed puuduvad.¹

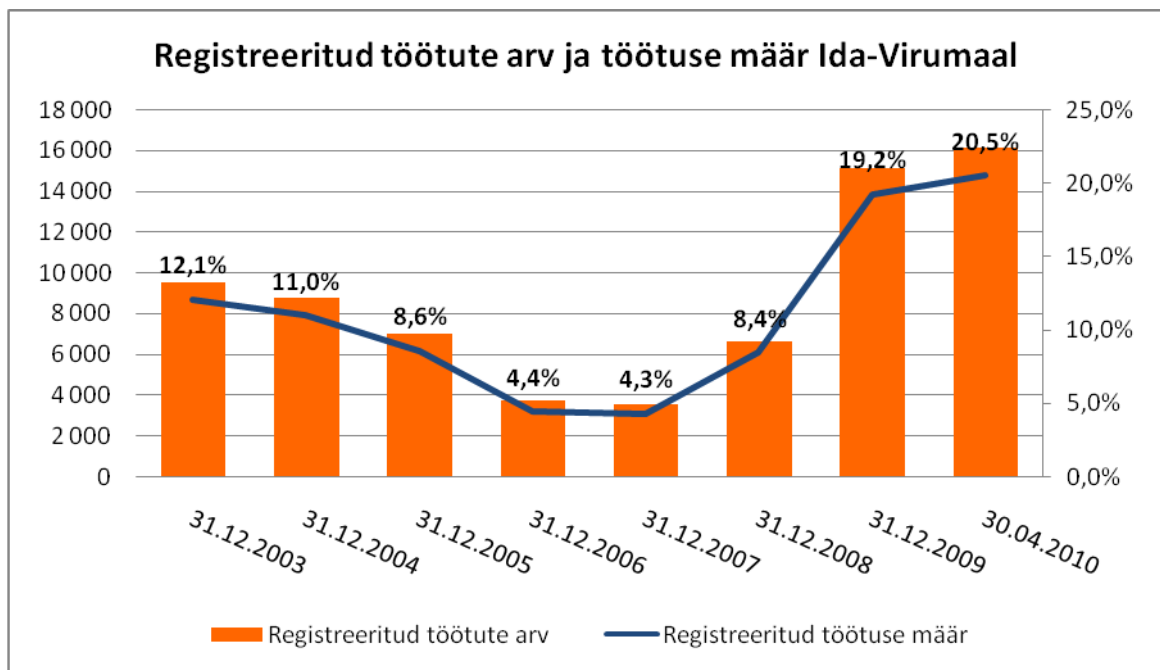
Ida-Virumaa rahvastiku dünaamika vanusegruppide kaupa on näitamas iga-aastaselt vähenemise trende. Alates 1990. aastast kuni tänaseni on Ida-Virumaa elanike arv vähenenud ca 64 000 elaniku võrra.

Ida-Virumaa tööhõiveprobleemid on kogu taasiseseisvuse aja olnud teravamad kui mujal Eestis. Regiooni ajalugu tööstuspiirkonnana ning selle tööstuse reorganiseerimine viimasel kümnel-viieteistkümnel aastal on tekitanud olukorra, kus töötus on piirkonnas suurem kui Eestis keskmiselt. Töötuse kasv suurendab omakorda sotsiaalseid pingeid, mis võivad viia kuritegevuse suurenemiseni.

Registreeritud töötute arv ja registreeritud töötute osakaal tööjõust vanuses 16 kuni pensioniiga Ida-Virumaal seisuga 30.04.2010 on kokku 16 130 inimest. Registreeritud töötuse määr regioonis on 20,5%²

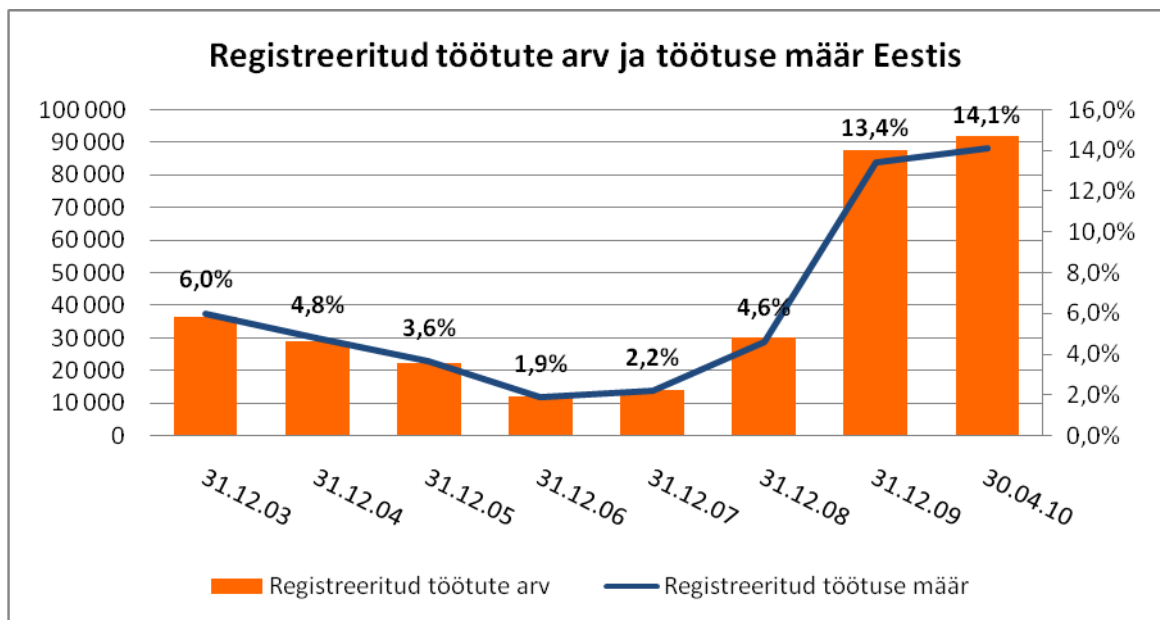
1. Isikute emakeele andmed rahvastikuregistris seisuga 02.05.2010.

2. Eesti Töötukassa andmed seisuga 30.04.2010.

Joonis 1: Registreeritud töötute arv ja töötuse määr Ida-Virumaal. Allikas: Eesti Statistikaamet

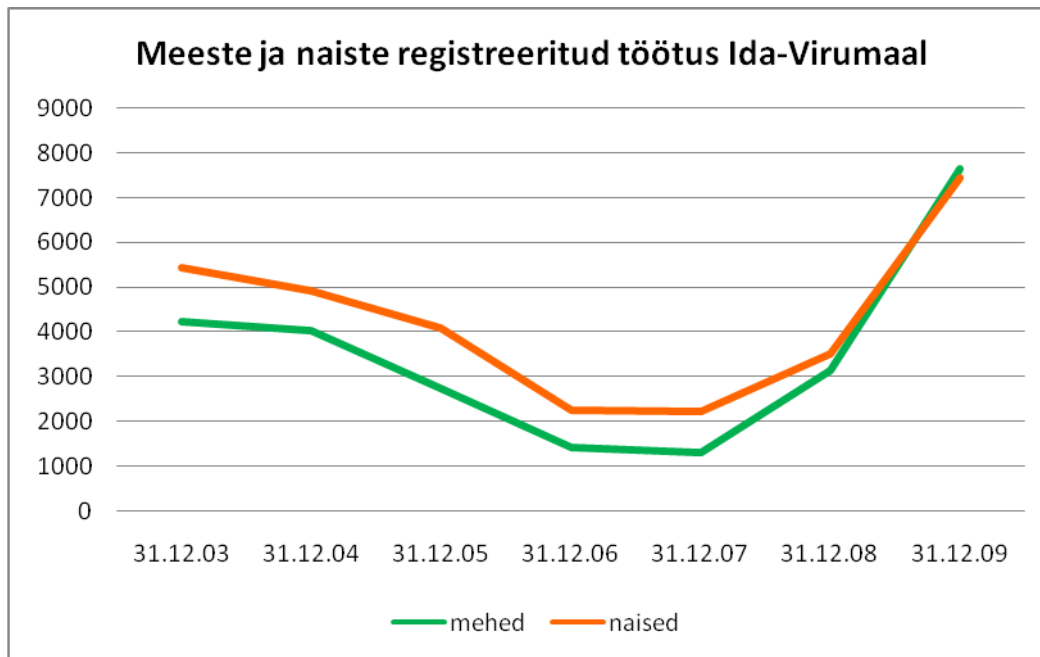
Registreeritud töötute arv ja registreeritud töötute osakaal tööjõust vanuses 16 kuni pensioniiga üleriigiline statistika seisuga 30.04.2010 on kokku 91 668 inimest. Registreeritud töötuse määr riigis on 14,1%.³

Joonis 2: Registreeritud töötute arv ja töötuse määr üleriiklikult. Allikas: Eesti Statistikaamet

3. Eesti Töötukassa andmed seisuga 30.04.2010.

Ida-Virumaa tööpuuduse probleemid erinevad mõnevõrra Eesti muude piirkondade probleemidest – rahvuslikust struktuurist tulenevalt on suur mitte-eestlaste osatähtsus, kelle keele- ja kultuuribarjäärid kitsendavad töösaamise võimalusi, samuti on töötute hulgas suhteliselt enam noori. Probleemiks on ka nii kutse- kui üldhariduse kehv tase elanikkonnal. Ida-Virumaa registreeritud töötute soolis – vanuseline jaotus jaguneb suhteliselt võrdselt (mehed – 8044; naised – 7934).

Joonis 3: Meeste ja naiste registreeritud töötus Ida-Virumaal. Allikas: Eesti Statistikaamet

Seisuga 30.04.2010 on Ida-Virumaa elanikkonna töötute jaotus haridustasemetel lõikes enim töötuid kutsekeskharidusega põhikoolibaasil (4607 isikut), üldkeskharidusega (3617 isikut), kutsekeskharidusega keskkoolibaasil (2237 isikut) ning põhiharidusega (2164 isikut).

Bakalaureuseõppe läbinud kõrgharidusega töötuid on regioonis 606 isikut. Magistriõppe läbinud 258 ning doktoriõppe läbinud töötuid on 8 isikut.⁴

Riigihalduse probleemiks on paljude avalikus teenistuses töötavate inimeste mittevastavus teenistuse nõuetele.

4. Ida-Virumaal registreeritud töötute jaotus haridustasemetel lõikes seisuga 30.04.2010. Eesti Statistikaamet.

Ida-Viru piirkonna problemaatilisust näitab ka kuritegevuse taseme tõus. Võrreldes 2009. a 5 kuu seisuga on suurenenud isikuvastaste kuritegude arv +60 (21%) ning varavastaste kuritegude arv +306 (26%). Salakaubavedude fakte on tuvastatud käesoleva aasta 5 kuuga 226, mis on 145 rohkem kui 2009. a 5 kuuga võrreldes (179%).

Kuritegevuse taseme tõusu mõjutavad Ida-Virumaal sotsiaalsed probleemid ning teatud määral ka majanduslangusega kaasnev töötute hulga kasv.

Ida-Virumaa on Euroopa Liidu ja Schengeni õigusruumi välispiiri regioon, samuti on tegemist riigi jaoks olulise maakonnaga strateegilises ja majanduslikus plaanis.

Ida-Virumaa arengu tõhustamiseks on vajalik luua erinevaid eluvaldkondi hõlmav süsteemne tegevuskava, mille eesmärgiks on tõhustada ja parendada tänaseid tegevusi maakonnas.

Ida-Virumaa tegevuskava koostamise eesmärk on tagada maakonna tasakaalustatud areng ja ühtsed arenguprioriteedid pikemaks perioodiks.

Tegevuskava põhiolemus on suunatud piirkonna sidustuse suurendamisele ülejäänud ühiskonnaga. Muuhulgas peab tagama tööhõivest ning muudest sotsiaalsetest ja kultuurilistest tingimustest lähtuvate probleemide efektiivsema lahendamise.

Tegevuskava käsitleb kõiki maakonna arengu seisukohast olulisi tegevus- ja majandussuundi. Tegevuskava jaguneb kaheks põhiosaks – 11 peatükki süstematiseeritud prioriteetsete valdkondade ja tegevuste kirjeldamine ning rakenduskava, kus on kirjeldatud täpsed tegevused, tegevuse eest vastutaja (ministeerium) ning tegevuste täitmise ajatelg.

Sellise jaotuse eesmärgiks on tagada tegevuskava selge struktuur ning hilisem mugav kasutamine ja uuendamine.

Tegevuskavas sisalduvate tegevuste korraldamiseks ja täitmiseks peaksid valdkondlikud ministeeriumid kujundama nägemuse oma valitsemisala eelarveliste vahendite planeerimisest ja kasutamisest 2010-2014 aastate lõikes Ida-Virumaal.

Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 on lähtealuseks maakonna tegevust puudutavate otsuste langetamisel ning asjakohaste riiklike, maakondliku arengu kui ka tegevuskavade (sh struktuuritoetuste ja meetmete) edaspidisel koostamisel.

Ida-Virumaa tegevuskava suhestub koostatud riiklike arengu- ja tegevuskavade süsteemis toetava dokumendina.

Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 eesmärgiks ei ole konkureerida olemasolevate riiklike arengu- ja tegevuskavadega, vaid juhtida tähelepanu nende kitsakohtadele ja paremale omavahelisele sidustamisele.

Ida-Virumaal tuleb eristada kolme tegevuse tasandit: 1) riiklik tasand (tegevused ja funktsioonid, mis kuuluvad riigi pädevusse); 2) kohalike omavalitsuste tasand (tegevused ja funktsioonid, mis kuuluvad omavalitsuste pädevusse - kohalikud omavalitsused peavad

samuti kaasa aitama Ida-Virumaa tegevuskavas toodud eesmärkide täitmisele); 3) kolmas sektor (peavad samuti kaasa aitama Ida-Virumaa tegevuskavas toodud eesmärkide täitmisele).

Ida-Virumaa tegevuskava koostamisel on lähtunud põhimõttest mitte minna liiga üksikasjadesse ning planeerida vahendeid tegevusteks, mis on realistlikud.

Tegevuskava ei kajasta üksikuid projekte, mida soovitakse Ida-Virumaal ellu viia. Ida-Virumaa tegevuskavas soovitakse tagada piirkonna areng läbi Euroopa Liidu struktuurifondide ja siseriiklike meetmete parema ning efektiivsema kasutamisevõimaluse. Euroopa Liidu finantsperspektiivi 2014+ vahendite kasutamise planeerimisel ja vastavate regionaalpoliitiliste meetmete väljatöötamise tulemusel on võimalik finantseerida üksikute projektide elluviimist regioonis.

Tegevuskava koostajad juhivad tähelepanu asjaolule, et erinevate eesmärkide (näiteks parem keeleoskus ja integratsioon) saavutamiseks väljatöötatud meetmed eri ametkondades on väga killustatud ja vajavad omavahelist paremat koordineerimist ja lihtsustamist.

Vastavalt aastase eelarve kujunemisele ning ühiskonnas toimuvatele arengutele vähemalt korra aastas korrigeerib Vabariigi Valitsus Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014.

Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 tegevuste elluviimise üle hakkaks seiret ja järelevalvet teostama regionaalminister koos Ida-Viru maavalitsusega.

Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 kiidab heaks Vabariigi Valitsus.

Ettevalmistused Ida-Virumaa tegevuskava koostamiseks

Ettevalmistusi Ida-Virumaa tegevuskava koostamiseks on tehtud alates 2009. aasta sügisest.

19.01.2010 toimunud Valitsuskabineti nõupidamisel anti siseministrile nõusolek hakata korraldama Ida-Virumaa tegevuskava koostamist.

19.04.2010 moodustas siseminister oma käskkirjaga Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 koostamise töörühma, kuhu kuuluvad järgmised isikud: töörühma esimees siseminister Marko Pomerants, regionaalminister Siim Kiisler, justiitsministeeriumi kantsler Margus Sarapuu, haridus- ja teadusministeeriumi üld- ja kutsehariduse asekanstler Kalle Küttis, kultuuriministeeriumi asekanstler kultuurilise mitmekesisuse ja välissuhete alal Anne-Ly Reimaa, majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu asekanstler Ahti Kuningas, Vabariigi Valitsuse kommunikatsioonibüroo direktor Inga Jagomäe, Ida-Viru maavanem Riho Breivel, Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu esimees Veikko Luhaid, Narva linnapea Tarmo Tammiste, Maidla vallavolikogu esimees Enno Vinni, Tartu Ülikooli Narva Kolledži direktor Katri Raik, SA Ida-Viru Keskaigla juhatuse esimees Tarmo Bakler, ettevõtja Priit Kotkas ja SA Jaan Tõnissoni Instituudi juhatuse liige Aimar Altosaar.

02.12.2009 korraldas siseminister Marko Pomerants Mäetaguse mõisas Ida-Virumaa tegevuskava teemalise arutelukoosoleku, kuhu oli kaasatud ligi 30 inimest (kohalikud

arvamusliidrid ja omavalitsuste juhid, sise-ja justiitsministeeriumi esindajad, suurettevõtjad, üleriigilised ja kohalikud ajakirjanikud, Ida-Virumaa maavalitsuse esindajad, Viru maakohu esimees, Politsei-ja Piirivalveameti ning Kaitsepolitsei ameti peadirektorid ja riigiprokuratuuri esindaja).

Mäetaguse mõisas toimunud koosoleku eesmärgiks oli ära kaardistada aktuaalsed teemad ja probleemid, mis peaks saama kajastatud Ida-Virumaa tegevuskavas.

Ettekandeid ja arutelusid peeti järgmistel teemadel: erakonnapoliitilisest olukorrast Ida-Virumaal, Ida-Virumaa demograafia hetkeseisust, korruptsioonist ja organiseeritud kuritegevuse olukorrast Ida-Virumaal, õigusemõistmise olukorrast Ida-Virumaal, hariduse andmise olukorrast ja probleemidest Ida-Virumaal, eesti keele kasutusest ja probleemidest Ida-Virumaal, suurettevõtjate ja tööandjate probleemidest Ida-Virumaal ning Ida-Virumaa meediaruumist ja Eesti tajumisest.

14.12.2009 korraldas siseminister siseturvalisuse nõukoja väljasõiduistungit Ida-Virumaale, milles osalesid nõukoja liikmed ning siseministeeriumi valitsemisala ametnikud. Väljasõiduistungit eesmärgiks oli tutvustada Ida-Virumaad ning regiooni probleeme.

Väljasõiduistungit tutvuti siseministeeriumi valitsemisala asutustega ning kohtuti Ida-Virumaa arvamusliidritega.

08.01.2010 kohtus siseminister kohalike ajakirjanike ning meediaväljaannete esindajatega Narvas.

Kohtumisel tutvustas siseminister plaani hakata koostama Ida-Virumaa tegevuskava. Samuti vahetati mõtteid venekeelse ajalehe loomise ja selle vajalikkuse ideest Ida-Virumaal.

Kohtumise tulemusel saavutati arusaam, millised puudujäägid on seni esinenud siinse venekeelse elanikkonna informeerimisel.

14.04.2010 kutsus siseminister kokku esimese Ida-Virumaa tegevuskava koostamise töögrupi koosoleku.

Kohtumisel arutati läbi ministeeriumite erinevad ettepanekud Ida-Virumaa üldise elukvaliteedi tõstmiseks. Tõdeti, et Ida-Viru regiooni ühtlustamisel teiste maakondadega on äärmiselt oluline säilitada olemasolevaid töökohti ning luua uusi. Samuti tuleb panustada hariduse, kultuuri ning inforuumi arendamisse.

27.04.2010 toimus Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 koostamise töögrupi teine koosolek, kus teemakäsitluseks oli keskkonnaministeeriumi ja tema valitsemisala sisendid Ida-Virumaa tegevuskavva. Arutusel osales keskkonnaminister Jaanus Tamkivi ning keskkonnaministeeriumi kantsler Rita Annus.

30.04.2010 kohtus siseminister Vaivara Vallavalitsuse, Narva Linnavalitsuse ning Narva-Jõesuu Linnavalitsuse omavalitsusjuhtidega, kus minister tutvustas Ida-Virumaa tegevuskava koostamise eesmärke ning selle vajalikkust.

03.05.2010 korraldas siseminister Vene meedia teemalise arutelu, mille eesmärgiks oli ära kaardistada vene meedia kitsaskohad ja probleemid ning saada sisendeid ühtsema vene meedia kontseptsiooni väljakujundamiseks riigis.

04.05.2010 tutvustas siseminister Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 koostamise vajalikkust ja eesmäärke Riigikogu Ida-Virumaa saadikurühmale.

05.05.2010 kohtus siseminister koos töögrupi liikmetega Kohtla-Järvel Ida-Viru Keskhaiglas, kus arutati Ida-Virumaa sotsiaalpoliitika probleeme, sh regionaalset tervishoiu ja haiglavõrgu problemaatikat. Arutelusse oli kaasatud ka sotsiaalminister Hanno Pevkur, sotsiaalministeeriumi ametnikud, Eesti Haigekassa esindaja ning Tervise Arengu Instituudi direktor.

14.05.2010 osales siseminister Kohtla-Järve linnavalitsuses kodanikuühiskonna seminaril, kus tutvustati regiooni kodanikeühendustele Ida-Virumaa tegevuskava koostamise vajalikkust ja eesmäärke.

2. peatükk

Koordineeritum hariduspoliitika Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Haridussüsteem ja selle kvaliteet on kujunenud järjest olulisemaks kogu regioonile. Ida-Virumaal on kõrge tööpuudus, inimestel on sageli vähene riigikeele oskus ning regioonis on ees seismas olulised muutused majanduskeskkonnas.

Läbi haridussüsteemi on võimalik tagada piirkonnale vajaliku haritud ja kvalifitseeritud tööjõu olemasolu.

Ida-Virumaal on kokku 61 koolieelset lasteasutust, 46 üldhariduskooli (sealhulgas 14 – eesti õppekeelega, 22 – vene õppekeelega, 10 – eesti/vene õppekeelega). Neist gümnaasiume on 32 (8 – eesti õppekeelega, 4 – eesti/vene õppekeelega, 20 – vene õppekeelega).

Kutseõppeasutusi Ida-Virumaal on 3 (Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus, Narva Kutseõppekeskus ning Sillamäe Kutsekool).

Rakenduskõrgkoolidest asub Ida-Virumaal Tallinna Tervishoiu Kõrgkool (Kohtla-Järve filiaal).

Riiklikku kõrgharidust on võimalik omandada Tartu Ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli kolledžites. TÜ Kolledž Narvas on spetsialiseerunud õpetajakoolitusele ja rakenduskõrgharidusele sotsiaalsuunal, TTÜ Viru Kolledž tehnikakõrgharidusele.

Riiklikes rakendus-ja kõrgkoolides omandab kõrgharidust maakonnas 1383 üliõpilast.

Eraõiguslikke rakenduskõrgkoolide filiaale on Ida-Virumaal 4 (Eesti-Ameerika Äriakadeemia, Mainori Kõrgkool, Sotsiaal-Humanitaarinstituut, Majanduse ja Juhtimise Instituut).

Eraõiguslikes rakenduskõrgkoolides omandab kõrgharidust maakonnas 714 üliõpilast.

Ida-Virumaa õppijatest moodustavad 80% venekeelsed noored. Eesti ja ka võõrkeelte õpetus regiooni üldhariduskoolis ei ole piisav. Täna peab eesti ja võõrkeelte õpet toetama nii kutse- kui ka kõrgharidus. Kakskeelsed õppemudelid venekeelses haridussüsteemis ei ole Ida-Virumaal piisavalt levinud.

Edasiseks arenguks on vajalik tagada hea õpetajate kaader ja õpetajate ning õpilaste motivatsioon keeleõppeks. Lasteaia ja üldhariduskoolide keeleõpetajate tase ei ole kahetsusväärsetl paljudel juhtudel piisav. Eesti keeles oma ainet korralikult tasemel õpetavaid õpetajaid vene koolides napib.

Ida-Virumaa noorte vähene eesti keele oskus võib saada edaspidi takistuseks õppe- ja töökoha leidmisel.

Samuti on suureks väljakutseks eesti õppekeelega koolide arendamine Ida-Virumaal. Kuna neis koolides on väga vähe õpilasi ja eesti keelt emakeelena valdavate kvalifitseeritud õpetajate leidmine on keeruline, siis kannatab nendes koolides õppekvaliteet ja tase. See toob omakorda kaasa olukorra, kus eesti keelt emakeelena rääkivad noored lahkuvad Ida-Virumaalt teiste maakondade koolidesse juba pärast põhikooli lõpetamist.

Lahendused:

- Ida-Virumaale luuakse riiklik Eesti Gümnaasium.
- Piirkonna avalik-õiguslike kolledžite tegevust arendatakse ja toetatakse vastukaaluks nõrgema tasemega venekeelsetele erakõrgkoolidele.
- Pedagoogidele tagatakse jätkuvalt regulaarne eesti keele täiendõpe, jätkatakse mentorite programmi ning teostatakse erialase keele õpet.
- Toetatakse Ida-Virumaa koole isamaalise kasvatuse ja riigikaitsekursuste avamisel.
- Ida-Virumaal pööratakse süsteemsemat tähelepanu eestikeelse hariduse omandamisele ja edendamisele, s.h pedagoogilisel tööl olevate inimeste hoiakute muutmist riigiteadlikumaks.
- Toetatakse eesti keele õpetamise metoodika arendamist maakonna vene õppekeelega koolides läbi õpetajakoolituse kaasajastamise.
- Rakendatakse tõhusamat täiend- ja ümberõppe ning kutse- ja karjäärinõustamise terviklikku süsteemi.

- Tagatakse tasemel kutse- ja kõrgharidus ning hariduse andmine vastab reaalsele tööhõive prognoosidele ja koolitusvajadusele.
- Arendatakse ja jätkatakse regioonis keelekümblusprogrammi.
- Ida-Virumaa venekeelsetele koolidele leitakse partnerkoolid mujalt Eestist.
- Tagatakse haridusvõrgu kaasajastamine ning tööturuvajadustega kooskõlla viimine.

3. peatükk

Koordineeritum ning konkurentsivõimet suurendav majanduspoliitika Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Ida-Viru maakonda iseloomustab pikaajaline tööstustraditsioon ning suurte tootmisettevõtete rohkus. Ettevõtluse aktiivsus piirkonnas on olnud läbi aegade madal. Elanikkonnal on puudunud huvi oma ettevõtte loomiseks. Seda ei ole soosinud pikaajaline suurtööstuse töötamise harjumus ega ka üldine finantsmajanduslik olukord piirkonnas. Tööstustraditsioon loob suurepärased eeldused kiireks arenguks – maakonnas on olemas olulises mahus vabasid tootmis- ja infrastruktuuriressursse ning vaba tööjõudu.

Tegevuskavas nähakse ette meetmed Ida-Virumaa konkurentsivõime ning tööhõive suurendamiseks ja Euroopa Liidu struktuurifondide rahastuse süsteemsemaks kasutuseks.

Läbi konkurentsivõimelise ja mitmekesise majanduse arengu ning investeeringute kasvu saab lahendada maakonna tööhõive probleemid. Tööhõive tõstmise seisukohalt on samuti tähtsad kompleksed tegevused veel hariduse ja sotsiaalalal.

Regioonis tuleks soodustada keskkonnasäästlike tehnoloogiate kasutuselevõttu ning saaste vähendamisele suunatud tegevust.

2008 aastal rekonstrueeriti ja uuendati infrastruktuuri Ida-Virumaa regioonis kogumahu 56,8 miljonit krooni ning 2009 aastal oli investeeringute maht regioonis 322 miljonit krooni.

Regiooni arengut mõjutab kõige enam energeetika valdkonna strateegiline areng. Eesti Energia 10 aasta investeeringute programm (2009/10 kuni 2018/19) on kokku 4,3 mld eurot.

Põlevkivi kaevandamise järgmise kümne majandusaasta investeeringuteks on planeeritud 482 mln eurot. Investeering keskendub Estonia kaevanduse arendusele, mis asendab Aidu (eeldatav sulgemisaeg 2013/14) ja Viru (eeldatav sulgemisaeg 2013/2014) kaevanduste tootmise.

Ida-Viru maakond on oma rikkaliku ja mitmekesise looduspärandiga suure potentsiaaliga turismipiirkond. Kahjuks on maakonna turundustegevus turismipiirkonnana potentsiaalsele sihtturule (Venemaa, Soome) olnud suuresti juhuslik.

Ida-Virumaa turismisektorit iseloomustavad veel mitmed kitsaskohad, mis pärsivad turismisektori jätkusuutlikku arengut. Turismi edendamiseks tänapäevases tihedas konkurentsisis on vaja muuta sektori kitsaskohad kriitilisteks eduteguriteks, millele keskendumine aitab tõsta turismisektori toimimise efektiivsust ja jätkusuutlikkust. Tänaused turismisektori kitsaskohad Ida-Virumaal on: regiooni vähene tuntus reisisihtkohana, ühekülgsed turismitooted, turismiteenuste ebahühtlane kvaliteet, ebapiisavad transpordivõimalused individuaalturistidele, vähene koostöö avaliku, era- ja kolmanda sektori vahel.

Regiooni atraktiivsust tuleks tõsta nii välis- kui siseturistide jaoks.

Lahendused:

- Ida-Virumaa spetsiifiliste arenguvajadustega arvestatakse Euroopa Liidu finantsperspektiivi 2014+ vahendite kasutamise planeerimisel ja vastavate regionaalpoliitiliste meetmete väljatöötamisel.
- Koostatakse strateegiliselt läbimõeldud, Ida-Viru maakonna ja riigi huve tasakaalustatult ning ettevaatavalt arvestav tehnilise infrastruktuuri teemaplaneering.
- Planeeritakse 2011-2014 riigieelarvesse täiendavaid rahalisi vahendeid Ida-Virumaa tööstuspiirkondade infrastruktuuri investeerimiseks. Läbi infrastruktuuri investeeringute parandatakse Ida-Virumaa konkurentsivõimet ja vähendatakse töötuse määra regioonis.
- Tagatakse Euroopa Liidu struktuurifondide ja siseriiklike fondide rahastuse oskuslik, süstemaatiline ning efektiivne kasutamine Ida-Virumaa infrastruktuuri arendamiseks, muutes seeläbi piirkonda atraktiivsemaks investorite jaoks.
- Tagatakse regionaalarengu programmide süstemaatiline ja efektiivne kasutamine.
- Tagatakse Eesti riikliku turismiarenduskava 2007–2013 tõhusam rakendamine Ida-Virumaal ning töötatakse välja regiooni-põhised meetmed.
- Tagatakse maakonnas olemasoleva (ka suur-) ettevõtluse toetamist, soodustatakse ettevõtlusega alustamist ning arendatakse välja selleks vajalik infrastruktuur.
- Jätkatakse Ida-Virumaale riigi maadele tööstusparkide rajamist.

4. peatükk

Integreeritud kultuuripoliitika Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Eesti riigi kultuuripoliitika põhieesmärgiks on tagada eesti rahvuskultuuri traditsioonide ja professionaalse ning rahvakultuuri elujõuline toimimine kõigis kultuurivaldkondades, mis peab tagama eesti rahvuse ja kultuuri säilimise läbi aegade. Ida-Virumaal on Eesti rahvuskultuuri traditsioonide tundmine vähene.

Kultuuripoliitika üks vorme on ka sport. Läbi sporditegevuse arendamise on võimalik läbi viia efektiivset kultuuripoliitikat.

Lahendused:

- Toetatakse venekeelsete kultuurikollektiivide osavõttu suurematel Eesti kultuuriüritustel ja kultuurikollektiivide esinemist teistes Eesti regioonides.
- Luuakse täiendavad võimalused eesti- ja venekeelsete kultuurikollektiivide ühisüritusteks, soodustatakse suhtlust kodanikuühenduste tasandil.
- Toetatakse Eesti kultuuri- ja ajalooa seotud tähtpäevade teadvustamist ning tähistamist Ida-Virumaal, samuti vene emakeelega laulukooride ja tantsurühmade juhendajate koolitust.
- Jätkatakse kultuuriobjektide ja vaatamisväärsuste renoveerimist.
- Toetatakse Eesti mastaabis oluliste kultuuri- ja spordiürituste toimumist Ida-Virumaal.
- Toetatakse sporditegevuse ja liikumisharrastuse arendamist ja tingimuste loomist Ida-Viru regioonis.
- Ida-Virumaa Maavalitsus töötab välja Ida-Virumaa kultuurivaldkonna arengukava koostöös Ida-Virumaa Omavalitsuste Liiduga.

5. peatükk

Koordineeritud keskkonnapoliitika Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Keskkonnapoliitika eesmärk on tagada inimestele rahva püsimist toetav puhas ja looduslikult mitmekesine elukeskkond ning selle säilimine põlvest põlve.

Ida-Virumaal on tekkimas näiteid, kus seoses kaevanduste sulgemistega (nt Maidla vallas Aidu karjäär) hakkab vähenema omavalitsuse eelarvetulu eelkõige läbi ressursimaksu laekumise. Kaevanduste sulgemine tähendab ka töökohtade vähenemist regioonis.

Kohaliku omavalitsuse ja regionaalarengu aspektist vaadatuna nõrgestab see omavalitsuse fiskaalpoliitilist võimekust ning jätkusuutlikkust oma seadusjärgseid kohustusi täita.

Lahendused:

- Muudetakse omavalitsuste rahastamise korda eesmärgiga vähendada omavalitsuste tulubaasi sõltuvust ressursitasust.
- Vaadatakse üle ja kaasajastatakse „Põlevkivi kasutamise riiklik arengukava 2008–2015“ ning tagatakse selle rakendusplaanis kirjeldatud meetmete rahastamine.
- Töötatakse välja regioonis põlevkivi kaevandamise tulemusena kodukoha kaotanutele elukeskkonna hüvitamise meede eesmärgiga hoida inimest regioonis.
- Jätkatakse regiooni veemajanduse infrastruktuuri süsteemset arendamist Euroopa Liidu rahastamisperioodi struktuurivahenditest.
- Jätkatakse jääkreostuse likvideerimist endistel sõjaväe- ja tööstusaladel.
- Korrastatakse nõuetele mittevastavate põlevkivitööstuste jäätmehoidlad.
- Võetakse kasutusele taastuvenergiaallikate laialdasem kasutamine energia tootmiseks.

6. peatükk

Koordineeritum tervisepoliitika Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Sotsiaalsfäär on Ida-Virumaa jaoks olnud pikka aega suure tähtsusega. Seda eelkõige majandusliku restruktureerimisega kaasnenud pikaajalise kõrge tööpuuduse, suure rahvaarvu, muulaste suure osakaalu, kui ka paljude sotsiaalsete probleemide suure tähtsusastme tõttu.

Ida-Virumaa elanikkonna tervise olukord erineb teistest maakondadest (vanem elanikkond, tervistkahjustavad tingimused ja terviseharjumused, rasked nakkushaigused).

Ida-Virumaa rahvatervise näitajad on Eesti keskmisega võrreldes oluliselt halvemad: keskmine oodatav eluiga jääb Eesti keskmisest maha 3,5 aastat ning Eesti terveimast maakonnast lausa 5,5 aastat. Ida-Virumaa on üks kõrgeima vigastussurmade arvuga maakondi ning kõige suurema haiguskoormusega (s.o haiguste ja varaste surmade tõttu kaotatud eluaastate arv) maakond.

Ida-Virumaal on kontsentreerunud sellised terviseprobleemid nagu narkomaania ja HIV – alates HIV epideemia puhkemisest 2000. aastal on just Ida-Virumaal registreeritud HIV-nakkuste arv 100 000 elaniku kohta olnud püsivalt 3-4 korda kõrgem Eesti keskmisest (2009. aastal 3.7 korda kõrgem). Suur nakatunute arv ennustab haigestunute arvu kasvu tulevikus ning sunnib arvestama sellest tulenevat koormuse tõusu tervishoiusüsteemile.

Ida-Virumaal pikaajalisi traditsioone omav mäe- ja keemiatööstus võimendab samuti maakonna terviseriske tervistkahjustavates tingimustes töötanud või töötavate inimeste rohkuse tõttu.

Keskonnast tulenevate terviseriskide hulka tuleb veel arvata maakonnale omased probleemid joogivee ning välisõhu kvaliteediga. Neile riskidele pakutakse lahendusi tegevuskava keskkonnaalases peatükis.

Arstidele ja teistele spetsialistidele ei ole olnud ega ole praegu Ida-Virumaa atraktiivseks tööleasumise maakonnaks.

Lahendused:

- Koordineeritakse vajadusel Tartu Ülikooli ja tervishoiukõrgkoolide ning Ida-Viru maavalitsuse ja tervishoiuasutuste koostööd tervishoiutöötajate värbamisel Ida-Viru maakonda.
- Tagatakse sihtotstarbelised riigieelarvelised vahendid Ida-Viru Kesksaigla Puru korpuse II etapi väljaehitamise lõpule viimiseks.

- Arendatakse ravi-ja rehabilitatsiooniteenuseid sõltuvushäiretega inimestele ning suurendatakse pakutavate teenuste mahtu.
- Toetatakse Ida-Viru maavalitsuse ja kohalike omavalitsuste võimekust tervise edendamisel ning paikkonna terviseseisundi hindamisel.
- Toetatakse tervist edendava töökoha võrgustiku tööd ning arendatakse töötervise ja tööohutusalast teadlikkust Ida-Virumaal.

7. peatükk

Ausam ja kiirem õigusemõistmine Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Ida-Virumaad iseloomustab riigi keskmisest madalam usaldus politsei vastu ja umbusk õiglase kohtupidamise võimalikkuse suhtes. Justiitsministeeriumi andmetel ei toimi Ida-Virumaal kohtupidamine ning menetlus piisava kiirusega.

Ida-Virumaa tegevuskavas on ette nähtud tegevused, mis muudavad õigusemõistmise ausamaks ja kiiremaks.

Lahendused:

- Soositakse kohtunike ametikohtade täitmist Viru Maakohtu ametikohtade täitmise ning kohtunike roteerumise kaudu.
- Tõhustatakse kohtusüsteemi siseseid organisatoorseid meetmeid (aruandlus, vanade või seisvate kohtuasjade monitooring, järelevalve jms).
- Tõhustatakse õiguskorra tagamist Ida-Virumaal, sealhulgas tagatakse süsteemne õiguskaitseametnike (politseinikud, prokurörid, kohtuametnikud) roteerumine piirkonda.
- Rakendatakse soodustavad meetmed kvalifitseeritud ja riigikeelt valdavate õigusteenuste osutajate tekkimiseks Ida-Virumaale.

8. peatükk

Riigiasutuste personalipoliitika Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Ida-Virumaa probleemiks on kehv maine, nõrgad avalikud teenused ning hea elu- ja töökeskkonna puudumine, mis ei soodusta regiooni tööle asumist.

Riigihalduse probleemiks Ida-Virumaal on paljude avalikus teenistuses töötavate inimeste mittevastavus teenistuse nõuetele eelkõige puuduliku riigikeele oskuse tõttu. Probleemina on tõstatatud ka Ida-Virumaa tervishoiutöötajate ja õpetajate nõrka kvalifikatsiooni ning motiveeritust.

Siseministerium, justiitsministerium, haridus-ja teadusministerium, kultuuriministerium ja sotsiaalministerium peavad oluliseks Ida-Virumaal personalipoliitika kujundamist, mille järgi saaks motiveerida teistest regioonidest kõnealusesse piirkonda tööle asumist. Samuti on oluline motiveerida ka riigiteenistussuhtes olevaid ametnikke, tervishoiutöötajaid ning õpetajaid riigi keelt õppima ja oma kvalifikatsiooni tõstma.

Lahendused:

- Seatakse sisse Ida-Viru ametnikkonna ning tervishoiutöötajate ja õpetajate töö tasustamist motiveeriv lisakoeffitsiendi süsteem (vähemalt 10 % - 30% lisatasu põhipalgale), mis peaks kohalduma kõigile riigiametnikele ning tervishoiutöötajatele. Ida-Virumaa palgakoeffitsient peaks olema piisav, et motiveerida Ida-Virumaale tööle asuma ka täna Tallinnas töötavaid inimesi ning värskeid eestikeelsete ülikoolide lõpetajaid. Töökogemus Ida-Virumaal annaks teiste võrdsete eelduste korral karjääriredelil edasiliikumiseks eelise.
- Seatakse sisse stipendiumite süsteem Ida-Virumaalt pärit silmapaistvamatele õpilastele, saamaks kõrgharidus (bakalaureuse, magistri- ja doktoriõpe) avalik-õiguslikes Eesti kõrgkoolides (tingimusel, et pärast hariduse omandamist töötavad nad teatud aja Ida-Virumaal).
- Luuakse võimalus Ida-Virumaa ametnikele stažeerimiseks mujal Eesti piirkondades asuvates ametiasutustes.

9. peatükk

Riigistruktuuride planeerimine ja ümberpaigutamine Ida-Virumaale

Hetkeolukord

Riigi keskasutusi või struktuuriüksusi tuleks tulevikus planeerida ja võimalusel füüsiliselt ümber paigutada Ida-Virumaale, muutes sellega riigi tähelepanu ja kohalolu piirkonnas selgemini tajutavamaks.

Ida-Virumaa sisejulgeoleku keskkonna parandamiseks on siseministeerium rajanud regiooni uusi valitsemisala hooneid nii riigieelarveliste vahendite kui välisabi raha eest.

Ettevalmistamisel on Jõhvi politsei- ja päästehoone (valmimisaeg 2011) ning Narva politsei- ja päästehoone rajamine (valmimisaeg 2012).

2008. aastal rajati Jõhvi Justiitsministeeriumi eestvedamisel Viru Vangla.

Ida-Virumaa õiguskeskkonna parandamise eesmärki kannab ka Jõhvi justiitshoone ehitus, mille kavandatud valimise tähtaeg on 2011. a algus.

Riigi kohaloleku aspektist võib tuua positiivseks näiteks Maksu- ja Tolliameti Ida maksukeskuse viimist Narva.

Lahendused:

- Justiitsministeerium on valmis kaaluma kohtulike registrite ümberpaigutamist Ida-Virumaale.
- Siseministeerium on valmis kaaluma valitsemisala asutuste ümberpaigutamist Ida-Virumaale.

10. peatükk

Tõepärasema meediakajastuse tagamine riigis toimuvast Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Suureks probleemiks Ida-Virumaal on tõepärase meediakajastuse puudumine. Eesti Rahvusringhäälingu kanaleid regioonis ei vaadata ja põhilisteks infoallikateks on Venemaa telekanalid.

Lisaks julgeoleku- ja siseturvalisuse riskile tähendab see suure osa eesti elanike kõrvale jäämist avalikust ühiskondlikust elust.

Eesti inforuumi kättesaadavuse parandamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks tuleb kasutada ametkondliku info aktiivsemat ja kvaliteetsemat kanaliseerimist läbi audiovisuaalse, trüki- ja elektroonilise meedia vahenduse (infoportaal).

Infoportaali loomise eesmärgiks oleks pakkuda venekeelsele veebikülastajale laiapõhjalist uudisväärtuslikku ja praktilist infovoogu eri vanusega ja Eesti eri piirkondades elavatele venekeelsetele elanikele ning välisriiklastele. Lisaeesmärgiks oleks anda välismaailmale vene keeles objektiivset infot Eestis toimuva kohta tasakaalustamaks Eesti suhtes vaenulikku infopropagandat.

Lahendused:

- Luuakse ühtne Eesti Rahvusringhäälingu venekeelne infoportaal rus.err.ee, mis koondab kõiki avalik-õigusliku rahvusringhäälingu seniseid venekeelseid teemaportale.
- Jätkatakse ETV2 venekeelse programmi laiendamist.
- Suurendatakse ETV-s venekeelsete subtiitritega saadete arvu.
- Tagatakse olemasolevate Ida-Virumaal levivate ning vaadatavate- kuulatavate jaamade aktiivsem kasutamine Eesti inforuumi põhise teabe edastamiseks.
- Soodustatakse koostööd eesti- ja venekeelsete ajakirjanike vahel, samuti Eestis toimuvate kultuurisündmuste, telesaadete kajastamist maakonna meediakanalites.
- Tagatakse Eesti inforuumi kättesaadavuse parandamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks ametkondliku info aktiivsemat ja kvaliteetsemat kanaliseerimist läbi audiovisuaalse, trüki- ja elektroonilise meedia.

11. peatükk

Kodanikuühiskonna arendamise tagamine Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Eestis määratletakse kodanikuühiskonda kui kõiki inimesi huvide ja võimete kohaselt kaasavat osalusühiskonda, mis hõlmab inimeste omaalgatuslikku koostööd oma huvide järgimiseks ning avalike asjade arutamises ja otsustamises osalemiseks, samuti seda koostööd võimaldavaid ühendusi, võrgustikke ja institutsioone. Kodanikuühiskond tähendab suutlikku avalikku sektorit, tugevat erasektorit ja aktiivset kolmandat sektorit.

Ida-Virumaal on palju spetsiifilisi probleeme ning neid on võimalik efektiivselt lahendada koostöös riigi-, era- ja kolmanda sektori koostöös.

Elujõulised kodanikeühendused on avalikule sektorile võrdväärsed koostööpartnerid nii juhtimisprotsessides osalemises kui ka avalike teenuste pakkumises.

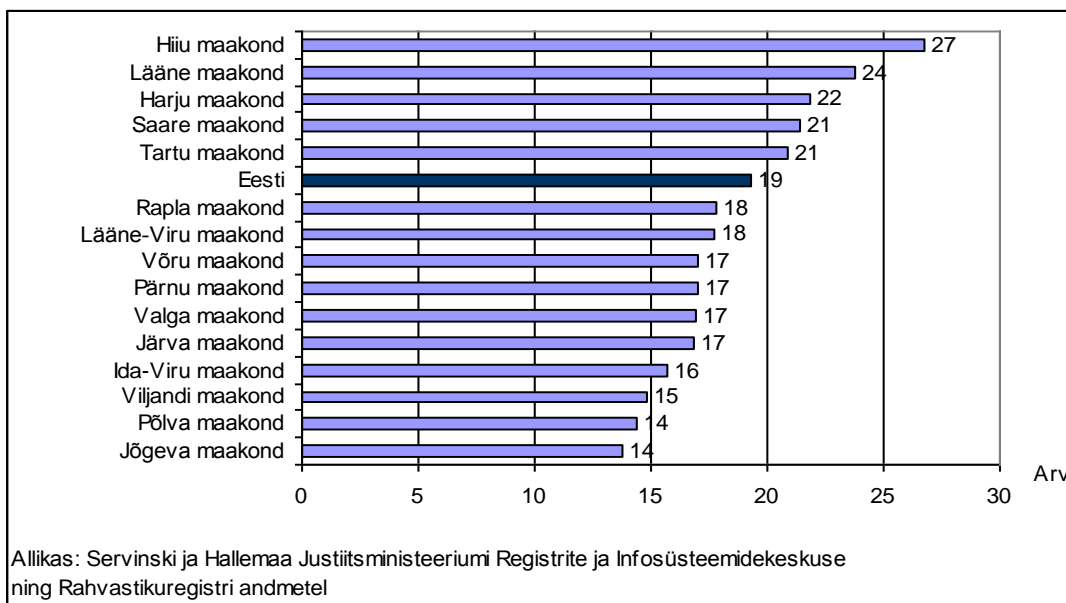
Ida-Virumaal on probleemiks kodanikeühenduste vähesus, nende aktiivsus ja jätkusuutlikkus.

Samuti on ühiskondlikes protsessides kaasalöömise aktiivsus regioonis venekeelsete inimeste osas oluliselt madalam.

Ühiskonna ja inimeste üldistes huvides tegutsevatesse ühendustesse, nagu keskkonnaliikumised, heategevus, külaseltsid, naabrivalve ja Kaitseliit kuulub 12% eesti ja vaid 1% muu emakeelega rahvastikust.⁵

Võib eeldada, et Ida-Virumaal olevate kodanikeühendustes kaasalöömise aktiivsus on vähemasti samal tasemel või veelgi passiivsem. Kahjuks ei ole riigis eraldi uuringut selle kohta läbi viidud, mis seda väidet kinnitaks.

5. (Allikas: Proos, I. TLÜ Eesti Humanitaarinstituudi uuringu “Kodanikualgatuse institutsionaliseerumine Eestis” põhjal. Andmed on üleriiklikud).

Joonis 4. Mittetulundusühendusi 1000 elaniku kohta (Seisuga 01.01.2008). Hilisemat statistikat pole kahjuks riigis kogutud.

2008. a oli 1000 elaniku kohta kodanikeühendusi maakondade lõikes keskmiselt 19. Madalaima organiseerumise tasemega paistis silma Jõgevamaa (14), Viljandimaa (15) ning Ida-Virumaa (16).

Lahendused:

- Toetatakse ja motiveeritakse Ida-Virumaale kodanikuühenduste tekkimist, sh töötatakse välja nõustamisstruktuur, mille kaudu nõustatakse kodanikeühendusi ja kes jagaksid infot tegevuse paremaks teostamiseks.
- Kodanikuühiskonna arendamisel Ida-Virumaal arvestatakse regionaalseid aspekte, sh keelelisi.
- Tagatakse ühine kodanikuühiskonna arendamise inforuum Ida-Virumaal, sh võttes arvesse keelelisi aspekte.
- Tagatakse kodanikeühenduste riiklike tegevustoetuste ning projektirahastamise korrastatud ja sidustatud süsteem.
- Toetatakse vabatahtliku tegevuse arendamist Ida-Virumaal.

LISA

Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 rakenduskava

Tegevused	Vastutaja ja rahastaja (ministeerium)	Tähtaeg
1.	Ida-Virumaale luuakse riiklik Eesti Gümnaasium.	HTM; RM (2011-2012)
2.	Piirkonna avalik-õiguslike kolledžite tegevust arendatakse ja toetatakse vastukaaluks nõrgema tasemega venekeelsetele erakõrgkoolidele.	HTM (pidev)
3.	Pedagoogidele tagatakse jätkuvalt regulaarne eesti keele täiendõpe, jätkatakse mentorite programmi ning teostatakse erialase keele õpet.	HTM (pidev)
4.	Toetatakse Ida-Virumaa koole isamaalise kasvatus ja riigikaitsekursuste avamisel.	HTM (2011)
5.	Ida-Virumaal pööratakse süsteemsemat tähelepanu eestikeelse hariduse omandamisele ja edendamisele, s.h pedagoogilisel tööl olevate inimeste hoiakute muutmist riigiteadlikumaks.	HTM (pidev)
6.	Toetatakse eesti keele õpetamise metoodika arendamist maakonna vene õppekeele koolides läbi õpetajakoolituse kaasajastamise.	HTM (pidev)
7.	Rakendatakse tõhusamat täiend- ja ümberõppe ning kutse- ja karjäärinõustamise terviklikku süsteemi.	HTM (pidev)
8.	Tagatakse tasemel kutse- ja kõrgharidus ning hariduse andmine peab vastama reaalsele tööhõive prognoosidele ja koolitusvajadusele.	HTM (pidev)
9.	Arendatakse ja jätkatakse regioonis keelekümblusprogrammi.	HTM (pidev)
10.	Ida-Virumaa venekeelsetele koolidele leitakse partnerkoolid mujalt Eestist.	HTM (pidev)
11.	Tagatakse haridusvõrgu jätkuv kaasajastamine ning tööturuvajadustega kooskõlla viimine.	HTM 2012
12.	Ida-Virumaa spetsiifiliste arenguvajadustega arvestatakse Euroopa Liidu finantsperspektiivi 2014+	MKM; SIM(regionaal); KKM (pidev)

	vahendite kasutamise planeerimisel ja vastavate regionaalpoliitiliste meetmete väljatöötamisel.		
13.	Koostatakse strateegiliselt läbimõeldud Ida-Viru maakonna ja riigi huve tasakaalustatult ning ettevaatavalt arvestav tehnilise infrastruktuuri teemaplaneering.	SIM (regionaal); MKM	(2012)
14.	Planeeritakse riigieelarvesse täiendavaid rahalisi vahendeid Ida-Virumaa tööstuspiirkondade infrastruktuuri investeeringuteks. Läbi infrastruktuuri investeeringute parandatakse Ida-Virumaa konkurentsivõimet ja vähendatakse töötuse määra regioonis.	MKM	(2011-2014)
15.	Tagatakse Euroopa Liidu struktuurifondide ja siseriiklike fondide rahastuse oskuslik, süsteemne ning efektiivne kasutamine Ida-Virumaa infrastruktuuri arendamiseks, muutes seeläbi piirkonda atraktiivsemaks investorite jaoks.	MKM;KKM; SIM (regionaal)	(pidev)
16.	Tagatakse regionaalarengu programmide süsteemne ja efektiivne kasutamine regioonis.	SIM (regionaal)	(pidev)
17.	Tagatakse Eesti riikliku turismiarendukava 2007–2013 tõhusam rakendamine Ida-Virumaal ning töötatakse välja regiooni-põhised meetmed.	MKM	(pidev)
18.	Tagatakse maakonnas olemasoleva (ka suur-) ettevõtluse toetamist, soodustatakse ettevõtlusega alustamist ning arendatakse välja selleks vajalik infrastruktuur.	MKM	(pidev)
19.	Jätkatakse Ida-Virumaale riigi maadele tööstusparkide rajamist.	MKM	(pidev)
20.	Toetatakse venekeelsete kultuurikollektiivide osavõttu suurematel Eesti kultuuriüritustel ja kultuurikollektiivide esinemist teistes Eesti regioonides.	KUL	(pidev)
21.	Luuakse täiendavad võimalused eesti-ja venekeelsete kultuurikollektiivide ühisüritusteks, soodustatakse suhtlust kodanikuühenduste tasandil.	KUL	(pidev)
22.	Toetatakse Eesti kultuuri- ja ajaloo seotud tähtpäevade teadvustamist ning tähistamist Ida-Virumaal, samuti vene emakeelega laulukooride ja	KUL	(pidev)

	tantsurühmade juhendajate koolitust.		
23.	Jätkatakse kultuuriobjektide ja vaatamisväärsuste renoveerimist.	KUL	(pidev)
24.	Toetatakse Eesti mastaabis oluliste kultuuri- ja spordiürituste toimumist Ida-Virumaal.	KUL	(pidev)
25.	Toetatakse sporditegevuse ja liikumisharrastuse arendamist ja tingimuste loomist Ida-Viru regioonis.	KUL	(pidev)
26.	Ida-Viru Maavalitsus töötab välja Ida-Virumaa kultuurivaldkonna arengukava koostöös Ida-Virumaa Omavalitsuste Liiduga.	KUL	(2012)
27.	Muudetakse omavalitsuste rahastamise korda eesmärgiga vähendada omavalitsuste tulubaasi sõltuvust ressursitasudest.	RM; KKM; SIM (regionaal)	(2012)
28.	Vaadatakse üle ja kaasajastatakse „Põlevkivi kasutamise riiklik arengukava 2008–2015“ ning tagatakse selle rakendusplaanis kirjeldatud meetmete rahastamist.	MKM;KKM	(pidev)
29.	Töötatakse välja regioonis põlevkivi kaevandamise tulemusena kodukoha kaotanutele elukeskkonna hüvitamise meede eesmärgiga hoida inimest regioonis.	KKM; MKM; SIM (regionaal); RM	(2012)
30.	Jätkatakse regiooni veemajanduse infrastruktuuri arendamist Euroopa Liidu rahastamisperioodi struktuurivahenditest.	KKM	(pidev)
31.	Jätkatakse jääkreostuse likvideerimist endistel sõjaväe- ja tööstusaladel.	KKM	(pidev)
32.	Korrastatakse nõuetele mittevastavate põlevkivitööstuste jäätmeoidlad.	KKM	(pidev)
33.	Võetakse kasutusele taastuvenergiaallikate laialdasem kasutamine energia tootmiseks.	MKM	(pidev)
34.	Koordineeritakse vajadusel TÜ ja tervishoiukõrgkoolide ning Ida-Viru maavalitsuse ja tervishoiuasutuste koostööd tervishoiutöötajate värbamisel Ida-Viru maakonda.	SM	(pidev)
35.	Tagatakse sihtotstarbelised riigieelarvelised vahendid Ida-Viru Keskhaigla Puru korpuse II etapi väljaehitamise lõpule viimiseks.	SM	(2012)
36.	Arendatakse ravi- ja rehabilitatsiooniteenuseid sõltuvushäiretega inimestele ning	SM	(pidev)

	suurendatakse pakutavate teenuste mahtu.		
37.	Toetatakse Ida-Viru maavalitsuse ja kohalike omavalitsuste võimekust tervise edendamisel ning paikkonna tervises seisundi hindamisel.	SM	(pidev)
38.	Toetatakse tervist edendava töökoha võrgustiku tööd ning arendatakse töötervise ja tööohutusalast teadlikkust Ida-Virumaal.	SM	(pidev)
39.	Soositakse kohtunike ametikohtade täitmist Ida-Viru Maakohtu ametikohtade täitmise ning kohtunike roteerumise kaudu.	JM	(pidev)
40.	Tõhustatakse kohtusüsteemi siseseid organisatoorseid meetmeid (aruandlus, vanade või seisvate kohtuasjade monitooring, järelevalve jms).	JM	(pidev)
41.	Tõhustatakse õiguskorra tagamist Ida-Virumaal, sealhulgas tagatakse süsteemne õiguskaitseametnike (politseinikud, prokurörid, kohtuametnikud) roteerumine piirkonda.	JM; SIM	(pidev)
42.	Rakendatakse soodustavad meetmed kvalifitseeritud ja riigikeelt valdavate õigusteenuste osutajate tekkimiseks Ida-Virumaale.	JM	(pidev)
43.	Seatakse sisse Ida-Viru ametnikkonna ning tervishoiutöötajate ja õpetajate töö tasustamist motiveeriv lisakoeffitsiendi süsteem.	JM; SIM; KUL; SM; HTM	(2011)
44.	Seatakse sisse stipendiumite süsteem Ida-Virumaalt pärit silmapaistvatele õpilastele, saamaks kõrgharidus avalik-õiguslikes Eesti kõrgkoolides.	JM; SIM; KUL; SM	(2011)
45.	Luuakse võimalus Ida-Virumaa ametnikkonnale stažeerimiseks mujal Eesti piirkondades asuvates ametiasutustes.	JM; SIM; KUL; SM	(2011)
46.	Justiitsministeeriumi valitsemisala kohtulike registrite ümberpaigutamine Ida-Virumaale.	JM	(2014)
47.	Luuakse ühtne Eesti Rahvusringhäälingu venekeelne infoportaal rus.err.ee, mis koondab kõiki avalik-õigusliku rahvusringhäälingu seniseid venekeelseid teemaportale.	KUL	(2011)
48.	Jätkatakse ETV2 venekeelse programmi laiendamist.	KUL	(pidev)

49.	Suurendatakse ETV-s venekeelsete subtiitritega saadete arvu.	KUL	(pidev)
50.	Tagatakse olemasolevate Ida-Virumaal levivate ning vaadatavate- kuulatavate jaamade aktiivsem kasutamine Eesti inforuumi põhise teabe edastamiseks.	KUL	(pidev)
51.	Soodustatakse koostööd eesti- ja venekeelsete ajakirjanike vahel, samuti Eestis toimuvate kultuurisündmuste, telesaadete kajastamist maakonna meediakanalites.	KUL	(pidev)
52.	Tagatakse Eesti inforuumi kättesaadavuse parandamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks ametkondliku info aktiivsemat ja kvaliteetsemat kanaliseerimist läbi audiovisuaalse, trüki-ja elektroonilise meedia.	Kõik ministeeriumid	(pidev)
53.	Toetatakse ja motiveeritakse Ida-Virumaale kodanikuühenduste tekkimist, sh tugevdades nõustamisstruktuuri, mille kaudu nõustatakse ja koolitatakse kodanikeühendusi sh ühenduste tegevuse paremaks teostamiseks ja jätkusuutlikkuse tõstmiseks.	SIM (regionaal); MKM	(pidev)
54.	Kodanikuühiskonna arendamisel Ida-Virumaal arvestatakse regionaalseid aspekte, sh keelelisi.	SIM (regionaal); MKM	(pidev)
55.	Tagatakse ühine kodanikuühiskonna arendamise inforuum Ida-Virumaal, sh võttes arvesse keelelisi aspekte.	KUL;SIM (regionaal)	(pidev)
56.	Tagatakse kodanikeühenduste riiklike tegevustoetuste ning projektirahastamise korrastatud ja sidustatud süsteem.	SIM (regionaal);MKM	(pidev)
57.	Toetatakse vabatahtliku tegevuse arendamist Ida-Virumaal.	SIM (regionaal);MKM;KUL;HTM	(pidev)

Koostaja: Jan Trei, siseministri nõunik, tel 612 50 16, jan.trei@siseministeerium.ee